

вання останнього сприяло й кращому формуванню площі листової поверхні на ранніх стадіях. **Висновки.** Вивчено, що максимальний вміст цукру був отриманий за застосування добрива Паросток (марка 20) в на фоні внесення гідрогелю AQUASORB – 17,8%. Також застосування

добрив нової формуляції – Леонардит та Паросток марка 20 сприяло отриманню коренеплодів з хорошими якісними показниками.

Ключові слова: буряки цукрові; гідрогель AQUASORB; система удобрення; позакоренеve підживлення.

УДК 633.367:631.53.04:631.816.1

Стан сортових ресурсів кукурудзи звичайної (*Zea mays* L.) у 2022 році

Руденко О. А., Смульська І. В.

Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна, e-mail: psp.uiser@gmail.com

Мета. Розглянуто особливості сортів кукурудзи звичайної, що внесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні. Проведено аналіз сортового потенціалу кукурудзи звичайної на підставі результатів даних кваліфікаційної експертизи сортів. **Методи.** Польовий, лабораторний, математичної статистики. **Результати.** Подано результати польових та лабораторних досліджень кукурудзи звичайної. Зареєстровані нові сорти кукурудзи звичайної за найважливішими ознаками і властивостями належать до різних типів інтенсивності, реакцією на агрофон і умови вирощування. Вони характеризуються неоднаковими адаптивними властивостями, висотою, часом дозрівання. Найкращий сортимент полегшує і надає товаровиробникам всіх форм власності допомогу в доборі та маневруванні сортами сільськогосподарських культур. Потужним біологічним засобом виробництва сільськогосподарської продукції є сорт рослин, який забезпечує високий і сталий рівень урожайності, якості продукції, економію енергетичних і матеріальних засобів, захист навколишнього середовища. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні (далі Реєстр сортів рослин України) у 2022 році нараховує 1326 сортів кукурудзи звичайної (*Zea mays* L.), з них 529 сортів вітчизняної селекції або 39,9% та 797 сортів іноземної селекції або 60,1%, з яких найбільша кількість належить компанії Монсанто Технологі ЛТД – 12,2%.

Кількість сортів кукурудзи, які проходили кваліфікаційну експертизу на придатність сорту до поширення постійно зростає з 282 у 2007 році до 375 у 2021 році. Найбільша кількість сортів-кандидатів, для проведення експертизи, була заявлена у 2014 році – 540 сортів. Максимальна урожайність сортів збільшилась від 12,5 т/га у 2005 році до 16,8 т/га у 2021 році. Підвищення рівня врожайності свідчить про зростання врожайного потенціалу нових сортів. Інтенсивна селекція сортів кукурудзи різних груп стиглості привела до створення та передачі на науково-технічну експертизу цілої низки нових висок врожайних сортів. Державну науково-технічну експертизу у 2021 році за тривалістю періоду вегетації проходили сорти, які віднесені до середньоранньої групи стиглості (ФАО 200-299) становили 39,5%, середньостиглої (ФАО 300-399) – 48,8%, ранньостиглої (ФАО 150-199) – 3,5%, середньопізньої (ФАО 400-499) – 7,7%, пізньостиглої (ФАО 500-599) – 0,5%. **Висновки.** Проведено аналіз сортового потенціалу кукурудзи звичайної, на підставі результатів даних кваліфікаційної експертизи сортів. Найкращими сортами кукурудзи звичайної у зоні Степу є сорти під назвою ‘ЕС 4239’ (2009096) урожайністю 16,8 т/га, ‘ЕВ 4736’ (20009134) урожайністю 16,72 т/га та ‘ЯМАС’ (19009101) – 16,65 т/га, заявник Монсанто Технологі ЛТД. У зоні Лісостепу – сорти ‘Демарк’ (20009199) з урожайністю 14,41 т/га, заявник ТОВ Грін Фемілі та ‘ЕС БІГДЕЙ’ (19009205) – 13,67 т/га, заявник Євраліс Семанс. У зоні Полісся – сорти ‘В2857В’ (19009082) урожайністю 14,03 т/га та ‘П8752’ (19009089) – 13,91 т/га, заявник ТОВ Кортєва Агрісаєнс Україна.

Ключові слова: сорт, ознаки, кваліфікаційна експертиза.

Rudenko Olexandr

<https://orcid.org/0000-0002-1928-2832>

Ivanna Smulska

<https://orcid.org/0000-0001-9675-0620>